

GAZETA TRANSILVANIEI.

Braslovu 29/17 April 1868.

Se prenumera la poșta c. r., și pe la DD. corespondenți. — Pentru serie 8 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARHIA AUSTRIACA

Transilvania.

Ceremoniile botezului nu s-au putut ardeci executa în modulu celor mai solenele de către Primatul asistat, în prezența notabilităților siece. Arhiducea c. r. austriacă primi numele din botezu: Marii, Matilda, Valeria, Amalia.

Referențe saso-romanești. Peti-tiunea episcopului.

(Capit.)

C. e. statori! sunt 50 de ani de când românii noștri s'au rugata la die'a de atonca pentru vindicarea asuprelor lor, de unde patrundindu rugarea lor la Mai. Sa Domnitoriul nostru, fusera incredintati, cumca voru fi impartasiti din to'te folosele, pe care le ingadu legile, sed pres' inaltata porunci. Inca din'a dainta a acelor 50 de ani lasa afata intr'o apasare si cea din urma di il lasa totu intr'acasa.

Nati' armena inainte cu 200 ani era necunoscuta in Arde'ia; si densa, in armarea ar. novalariu ala 61-lea din 1791, in parte din prezentatie. Bulgarii intru ala 17-lea vecu intru aici si fusera daruiti cu privilegii la Vintulu de diosa, er' dupa Apr. Cons. par. III tit. 57 art. 1, fusera primiti de cetateni. La 1791 sasi, prin art. 19, s'au intratu in calitate de a putu purta derogatori cardinale. Nati' evreiesca mai in to'te lumca cea cultivata e daruita cu drepturi civili. Din potiva patriotii romani din pamantu craiescu, carii dela intrarea maghiarilor inceose, pe lunga to'te furtunele, napastile si asuprele totusi impreuna cu nati' maghiara s'au luptatu de purora pentru patria si pentru libertatea sa cea de pe haria, intru carii si astazi zice o mare putere a aceste patrii, se vedu acosi din to'te folosele, si a aceti' nu prin lege, nu prin porunci, nu prin domnitoriul si nu prin patria, ci prin unii concloacitori si lor sasi egoisti se vedu oanditi a purta in vici numai poverile! Nu. O fericea credintia ne incaldisce peptolu, cumca sau un sozitu vremea si in die'ta dela 1844 s'au nascutu manifestiuri, carele noi' va setupu urechile dinlinate smarului gemetu alomeniei apasate. Credemu, cumca acosta nu va lasa lucrarea cea mare a mantintii la o alta generatie. Credemu, cumca va pipai si va legu rasele. Romanii din pamantu craiescu s'au plecat asupra onoru nepasturii particulare, si au fost mangaiati cu rescripte si cu decret e. c.; acelen inose, derogatori' sasi noi' odatu nu le-au pusu in lucrare si totu asemenea nadesi au ei si de rezultatul ori caroru sitoru felu de resolutii; sörtes lor cura imbunatitire radicala, dietala, adica imbunatitire cu are a se indintia prin acelu trup, care ceea ce dico, trebus se se si implinesca.

Deci in puterea datoritiei no'tre purescidiato're din derogatori' archiepiscopului, imberberat cu responsabilitate, ne rugamu cu adensa si umilite cinste, ca c. e. statori pe oales legislativa, se binevoiesca in puterea juramentului de unire a hotati cu energia:

a) Ca to'te natiile locuito're pe pamantu craiescu, dupa numerulu lor, se in parte le reprezentatie si la derogatori, la alecituru instructiile, ce se de deputatiilor, se incurga prin reprezentantiu lor, er' pe derogatori satesei sedi astatu si nu judele scaunului, asemenea derogatoriile scaunale se la restaure scaunul intragu, in privintu' acestora precum si a deputatiilor si a juratiilor, dupa articiulu de

lege ala 11 din 1791, se fia respectata deosebire si proporti' int're nati' si religii.

b) Ca din derogatoriile cardinale si montanestiche asesorile, care se vinu pe pamantu craiescu, se la parte nu numai sasi, ci si ceilalti locuitori ala acelui pamantu, dupa numerulu si dapa greutatele ce po'ta.

c) Ca din casele comune de bani nu numai sasi, ci si tinerii investitori de alta nati'e se fia ajutorati. Pentru zidire de locasiele poporila si a cantaretilor no'tri si pentru biserici se se reduce ajutoriu.

d) In cehoriele sasesi, supt pedepsa ce se va hotari, se fia primiti la investitura, sed deca sa alozitu sires, la lucrarea mestesugurilor loru tinerii din nati' no'tra si din alte nati, er' cehoriele monopol se sa starga.

e) La locuri de acelu, unde noi inasuratiu lor sasi si se rape pamantu din loculu obtesi, se se rapa si nou castoritiloru romani de asemenia sörte.

f) Din pasionea comunu, din padararitu, carciomaritu si din alte folose comune se la parte de o potiva cu sasi si romanii cei mai seraci, de si nu voru avea la casa lor artolelu scoscu.

g) Ca zecialia' facare se o de la pop' a se, er' popi nenuti se fia scutiti.

h) Ca persoanelu bisericesci de alte religii inca se li se taie atat' locu bisericosu, catu spanapanu cea de legea agustanus.

i) Se se denuncasa o comisie, care cercetandu archivelu pamontaliu craiescu, se fasa a se da s'ara chivisele comunitatiiloru romanesci si, ca in procesurile metale (pentru mesainie) int're comunitatile romanesci si sasesi se fia se recendiesca comisi' sasesi, ci maghiare sed recendiesca.

k) Ca atele romanesci din fundulu craiescu, care s'au silitu la bogtie, se se emancipese, Cum fundi r. ea sit natura, ut incolese eius praeter Principem neminem dominum terrestrem agnoscat, et divestitum juriur excludat. Dupa hotarirea din anul 1820, cu numerulu 5599.

Erasi repetitio e. c. statori, cumca noi vorbiru in numele a 200.000 cetateni apasati, prin armare, pentru o a zecea parte din locuitori Arde'liu. Mare comora si taie zace pentru patria in acesta numeru, numai se se rasie die in drepturile date lor dela natura ei de extra legie patriei si recunoscutu totdeca de extra monarhiu, numai se se incredintezze prin lege pentru intraburtes scelor' si prin aceste se se ajote crescore loru. Cu cea mai adeoca reverentia ne rugamu c. e. statori, mistivitiu nu numai a nu ve trage puteriu' Dumnevostra mana de ajutoriu, ci dapa inteleptiunea Dvöstra a si alia modurile alozitoru, si pentru midlociura vindecari nepasturiiu no'tre, s'ajungudu la proa s'antia' facie a proa inaltitiu nostru Domnitori, se midlociti si acoca, ca hotarisi si modurile ce se voru face pentru acosta se' si castige int'u adevera si implinire. Despre paritise'sa indurare a Mai. Sale suntemu convinsi pe deplo'u de unde inca pe la anul 1792 au fost castigatu acoc incredintia: "Quod omnibus beneficiis, quae leges admittunt nationem valachicam beare velit." Cele cuprinse in rugamintu no'tru nu numai ca sunt prin legi ingaduite, ci inca si orendute. Astelu ei tardu ormai ai emancipatiiloru voru pomeni cu o vicia multimita die'a cea mare, in carea prin die'ta' dela 1842/3 s'au svasaritu a lor alozioru.

Carii recomandandu ne noi, pe ai no'tri si causa' cea drepta la puteriu' la Dvöstra patrie, romanemu in veciunia reverentia. —

Braslovu 26 April. (Diverse). Unii dintre lectorii nostri au de curios, ca acesta löia se ocupa föte puțin cu descrierea afeclorilor petrecute aici in zilele afärii dñi M. Konrad comite provisoriu aseseu in acösta comunu. Inse ce eramu se vorimu din scoles dile? Parado, toneste si alta nimicu, öra asa ceva cade in resortulu vecinei no'tre „Kr. Ztg.“, care nici nu lipsi a le adana cu ösa mai mare grija, in östa parte ca dela scoles ar depinde mantintia' tierci. Noi din contra suntemu preste sätöfi de parade si toate. Preste acösta in zilele petreceri dñi Konrad nu se conchiamä nici nu felu de adunare oficiala, de care se asteptase cá de siguru; nici comuna nici districtu n'au fost adunate, din care cauza multi intrabura öreöscim cu mirare, cu darsa pentru ce va fi östenitu dñ. Konrad la Braslovu. Representantii' comunali inaröcinase pe oratorulu seu ca asterneres östörva cause si chiaru necesari comunali, care iei astöptu vindecore int'e si definitivu. Oratorulu isi fact datoria; cu föte acöste östentiale scoles remasera totu cum au fostu. In östa pentru romanii de aici, apoi ei nu avura se impartasiescu dile comite provisoriu nici macar unu öventu legasutu, prin örmare nici ca s'au infaciösitu de locu la stralöcia' sa.

De altminteru in comun' no'tra politia de östeva septemana inöce se intemplara mai multe lucruri. Bogetulu comunu pe an. 1868 se ridicä dela 175 a 180 mi preum fusese in anii mai desöpre trecuti, la 200 mi. fi. v. a. Caza' este, ca estimpu se intröpredu östeva reparatiu radicalu, unse cladiri, cum si escolari de a intöndere insemnatu. Ataste spese inse nu se voru putu copeti, döos nu se va ingrijii de inöcessera mai multora datori active, a caroru suma trece peste 47 mi. Din acösta cauza debitorii voru si stratoritiu chiaru si prin tribunale. Cá prin trecutu inösemnatu, ca int're debitorii mai mari se numera si comuna B. coratu romanöscu, care decanöcu se recompozarea paduriloru remanöndu dätöria cu 6000 fi. si deplönditu regulatu dapa östentulu invoielei ratificata, are se mai platöca si interese preste no's mie fi., prin örmare cu totulu peste siette mi.

Tröbi' comunei grececi de aici löu in foile germane o dimensiune abis astöptata. Inöcöndu dela „Kr. Ztg.“, care öste o aparätore ferbinte a comunei loviti de interdictulu eclesiasticu, pana la östeva foi mari din Viena' si K. K., töte inu partii' comunei grececi si töte ali, ca acösta interdictu, öcu cum dico poporulu, östa aförisianu este pentru timpulu nostru unica in felulu seu, din öansa ca nu numai capii familiiloru cá renitenti, ci si femeile si copiii lor sunt öpritii dela primirea se loru taine, öra in casu de dörtu le este öpritu si servitiulu ingroptantulu dapa ritulu ortodoxu. Acösta parte a interdictulu publicatulu nu o pöisepe de locu. Intr'acoca membrii comunei loviti de interdictu au datu in föia de aici protestu, au naintatu la ministeru recörsu, öra administrarea averiloru intru töts amerantele sale o tiempu in manile loru cá si mai naintu. In acösti tiempu se ingrijii, cá coprinösculu interdictulu tö se esplice ömeniloru din tier'ä vecinia' ösü, cá si cum tocmu si copiii parintiiloru corii se afia veniti de acolu la investitura in Braslovu ar fi öpritii dela sa taine? cum si ca „aförisianu" s'ar intönde inca si preste cei morti si östrucati la östa biserici, din cauza ca acum nu li se potu face parastasele indatinata; apoi scötu östo, ca la öca biserici se afia inörmontandu cu ultimulu Brancovanu Basarabu mai multi membrii de si familiiloru frontasie din Romania'. Mai in scurtu, pana in

) Wandorö din 19 April. etc. (Cea ce inse nu este adeveratu. — Red.)

momentul de fața opiniei publice în această cauză, este cum am spus, otrăvita. Românii de aici până astăzi nu facura nimic spre a o corege. Se pare însă că între romani ar predomină opiniunea, cumca această cauză nu mai este aloră, câtă mai virtuoasă ca ea din cauză locală s'ar fi prefăcut în chestiune de diferență între potestate bisericăscă și între cea politică. Comuna grecească adică atâta amaru de ani își asterne computerile venitorilor și speșelor la guvern și reviziona întocma că și înainte de 1848, că și când ar' existat compania numita grecească compusă din supuși otomani, care compania înse prin mărtes membrilor sei apuse cu totul. Deci întrebarea se pune așa, — că deca regimul reconde drepturile ierarhiei bisericice, pentru ce se amestecă la reviziunea socotelorlor bisericice, era deca nu le reconde, ce felul de definiție da ela autonomiei bisericice?

Acestea pr securt și numai în modu cu totul obiectiv spre ăriece orientare a celorlora, carii în folie germane citeșcu cat verdi și ucate aspre s'au atinșe cauze. De almintrei o informațiunea sanctă s'ar puté castiga numai și numai prin publicarea tuturor actelor de proces, care au vedutu lumina în această cauză în diferite timpuri de ani șeptedeci și cinci încoace. Grecii publică în anii din urma o asemenea colecțiune; aceeași înse nici pe de parte nu este de ajuns spre a resuma din ea simbul și a defini statulu cestiune. În decretule și rescriptule vechi se află contradicții flagrante, cum și o sumă de mesuri curate despote, după cum adica nu s'au elita dintre partide scie se castige în partea se pe referenti. Un adeveru istoric u însă remane în vece nedisputabil, că acela este, că la biserică S. Treimi din cetate îndată dela începutulu ei s'au introdus ambele limbi, românească și elină în modu alternativu cu unu preta grecescu și cu unu românesc. În an. 1820 românii bajocorri și decorații prin o mesura foarte despote a regimulu au mai suferitu ultragele cativa ani, până cându după un procesu obositoru la 1833 le succese să'î deschide în cetate o capela caratu românesc, langă care apoi înființaria și o școală, de care înaltruor cetești cetate nu mai avusera nici odată. De atunci și până la an. 1866, când bunulu lor parochu mări în colera, și se află în buna pace și liniște; cu care ocaziune înse fusera îndreptați de ordinaristă să'î includă ospel s'ă cerceta biserică S. Treimi, dela care fusese alitii a sei în an. 1833.

— Despre brutalitatile dela Tohanulu vechiu întâmplate acolo în 5 și 6 April no (Bun'ă vestire) totu în o trebă bisericăscă citim ceva în „Kol. Közöny" din 21 April, înse necessu. Tohanulu vechiu, comuna românescă care de 400 fanari, de lege grecă res. catolică unca abis are 5-6 familii de alte confesiuni în singulu sei. Unu Márton, măghiaru, de confesiune ev. înterșos, omu paci și economu de frunte bolnaviosu reu ceruse statulu elu estu și femel'ă sa, (care petrecuse multu în casa românesc), că preta de școală se'î facă rugăniun, chiar și maslu, era la casu de mörte se se și îngropé la romani. Preta, și dinu spre onăre lor, se aratara foarte tolerantu în acestu casu și se învoira la tót. Márton mör. Grecii și se sapa în cemetierulu comunu. Lu timpul merge parochulu evang. din Rosnovu că se'î îngropé. Mortulu fu ridicatu și condusu catur cemetieru. În acele momente cativa s'au pus la oale de unu fanaticu ocapu al'ă dela cemetieru și se opunu la îngroparea lui Márton. Unu maslolu dela fabrică din Zvernesi de națiune germană, catolic, dara omu cu se dice cu capulu amăns, nevredu a sei de concordate și i refrange manile și se arunca aspre resistentulu cu firi'ă unu znavu. Resistentu se retragu; mortulu se struce. În următoșe dimicătis, adică luni, omeni s'au pe mörta de dimicătis despropatu. Vedu'ă vedindu căsa barbară dispune despropate de totu și transportare barbata seu în alta grôpa pregătită în grădina s'ă.

Nu ve mirareți nici de această barbară și brutalitate. Poporul se pôta precum este educatu. Dela an. 1850 încoace poporul i se da pe facare di cete o dosă de otrava din spotcă ea negra a netolarantii. Cititi școlădele de felinlu acesta publicate în folie măghire și mai de curându mai alesu din Ungaria. Vei de confesiunea, care se teme de peire, deca fili sei voru veni în contactu cu cei

de alta confesiune! — În asemenea confesiune nu pôte se fă putere de viciu. Ce a disu lesu Christou catur asmarineno? Si ce a învetutu elu despre celu cadutu în talchari? Si a opritu elu vredată ce se nu se casatô rdeca cel din Jude'ă cu cele din Samari'ă și viceversa? Vai vôi falsificătoșilor de evangeliu. Vai vôi carii nu ve roșinți a tiend pe își aclelăsi Parintu, și aclelăsi dori, și cu aclelăsi natūni în urs și vrasmasia eterna. N'aveți silu ceva de loaru? Temătiule sunt pline, bordele asomene, carciunele și cabanele asomene. Corelijonari nu sciu adesea nici mear un tatalu nostru. Nu sciti și lovetia eltoșeva, decați numi a uru? Neamulu omeșec numra pe faci'ă parintulu n'ă miie și treisute milioșă v'ă fiute. Din această abis a trei'ă parte suntu creștini de diferite confesiuni. În locu de a semăna ura întra creștini din Europă, mergeti în Asiă, Africa și Australi'ă cu eroșea și cu evangeliu, înse și tocolu în intesulu iubiri de apropeli, care e amelu legeli lui Christou, sau creșta alitșii ôri v'ei pati precum un patiu'ă și alitii. —

— Cură orbiloru se reincepe aici érași din 1-a Maiu până la 80 Septembrie sub conducerea dnu Dr. Edward Miesș și precum sperăm, érași cu celu mai bunu succesu că și anii din urma. De aceșu noi érași recomandăm acestu institutu biseficaciostu asistiatu de regimiu spre mangleșarea multoru nefericitu. Noi adica informati despre mai multe casuri în adeveru surprinditôre, îndreămăm a recomanda acestu institutu cu totușdinsbu. Pre cându se află Ecs. Sa. dn. comite Péchy în Maiu tr. la Brasiova, vizitandu și casa orbiloru întra alitșii nefericitu se presentă și o romanțianu din cele mai frumoșe, înse — ôră, adusa de paritô acolo spre vindecare. Astadi aceșu fetișu vede cum se cade și este maritatu. Unu economu cu stare bunu nu vedina vreo dieceni și astadi își scrie correspondințele. Se aude că în partea muntăna a districtulu Fagarasș sunt mai multu omeni seraci lipsiti de vederi. Toti iubitoru de omenire sunt rugati, că pe asemenea omeni se'î îndrepte la Brasiova preveditulu cu atestatu de seraciă, unde se se presentă la dn. Dr. Edw. Miesș (piti'ă calloru Nr. 29), de unde apoi îndatu vora și condusi la spitalelu orbiloru (suburbulu de zăsu, cesele Petcutia). Acolo vora avés locuință și cură gata. Se grabășca înse, pentruca lunile Maiu—Iuliu sunt cele mai priințioșe pentru bôle de ochi; se fia și învetiti că se asculte stăruș de ordinațiunile medicilor. S'a observatu din o lungă experientă, că nu numai blastemat'ă de betis, nu numai recelle cumplite, ci și tralolu cu bucate rele cauzeză doreri de ochi și orbire. Mai anume seraci'ă strictă și mucegășia și cartôșii stricati sunt midicôș și gure, prin care se slăbescu vederi. Sunt pre multe familii, care nu numai din seraciă, ci și din cea mai grôșă neștiință, și și din lege criminală statô și barbaritatu, cău și din femele treacut cu se pôte mai reu; bucate nespalate, neacrisate, neferte, nefrite cum se cade, rancede, mucedde, impuritate, rufaris scarnava, nespalată, patu puterosu, aerulu casei încaimatu etc., sunt în mai multe tenutori și ordines dilu; éra pe alocure bôlele venereș cu otrăvitu comunu întregi în modulu celu mai nevinovatulu din lume, otratu din neștiință. Intre asemenea impregiari nu este mirare, deca orbii se înaltruor, înoatu guvernulu va fi constrinsu a mai deschide înce vreo două spitale de orbi în altu două parti ale țerei nostre.

Eca éra și éra ce trebuie se învetimam pe nefericitulu poporu, éra nu că se despropé mortii, nici că se sferășce pe unii, pentruca din întâmplare nu an fostu botezati totu într'ă spa cu ei. Vindecati mai anteiu orbii, precum an facu Christou. S'a observatu la regimentele transilvane, că din 100 recortu numai 9 di: nouă inci sciu scrie. Védi această înce este orbia! Si apoi luca totu mai bacinamu în lumea mare o avemu școlă!

Se diu de atate ori și s'a voriu, că se se publice fol popularie pentru poporu. Ideă cerășca această, a carei înființare pe așea fose minai. La noi înse cine se citeșce asemenea fol, cându poporulu stătenutu panu în diu'ă de astadi în cea mai cumplita orbia? Onôre și lăndu întretu excepționiloru mangleșorie! Eca cum orbi'ă spirituluu produce în modulu celu mai firescu și orbi'ă trupăscă. —

Astadi pre la 9 ôre înainte de amiază, se tiend în biserică parochiale gr. cat. a Sibiuji. Te De um pentru fericită nascere a Majestății Sale c. r. apostolice prin bunel nostre reginie și imperateș, careș fă binecuvântata cu nascere unu arhiducosese. După finires serviciuluu divinuu, se roșira din partea parochiulu resp. îndănatule roșăniun pentru prosperitate și încomulăteșă agustuluu nostru regie apostolicu și imperatu, și a preu luslei Sale socio dimpreună a întregi Dinastiei domitôrie. —

Mecanismulu limbelor în Helveti'ă.

(Capetu.)

III. Afara de adunările cantonale, în care amu aratatu deja cum sunt regulate limbele; se scie ca cele 23 de republice și cu cantône sunt legate printr'unu pactu federalu, și reprezentate prin unu presiedinte și o adunare federală, compusa din reprezentanti aleși după numerositatea populațiunii. Aceșta adunare revizuesc proiectele de legi ce se lucreză în adunările cantonale, și are dreptu de veto în casulu cându așele proiectu ar' lovi interesele generalu ale republicii, și cantôneloru întra ele, și ale țărilor limitrofe. Aceșta adunare mai are misiunea a vechia asupra afacerilor relative la paștinăna și interesele generalu ale Helveti'ă.

În această adunare se servu cu limbă germană, fiindcă, după cum amu mai spus, elementalul germanu predomines cu numerulu. De această înse nimeni nu se crede aspritu. Atata francezi cât și italiini din Helveti'ă sunt familiarisati cu limbă germană. Nu e omu care se treacă de cultivatu și prin amaru demnu de a se alege deputatu, fara se cunoșos mearu donu limbi cu perfecțiune. Deca înse vrennu deputatu declara că nu se pôte exprime destalu de bine în limbă germană, i se permite a vorbi și în limbă sa, dar în protocoalele ședinții diu orșorulu i se trece tradusu de stenografii diu rolulu.

Proiectele de legi vinu în declararea acestei adunări scrise în limbă respectivă a cantonulu. Fara a se traduce, ele trecu prin reviziunea legală, și cându se declara de constituționale, prin presiedintele federațiunii se tramită guvernulu cantonulu, șelele are facultatea de a le promulgă; la diu contra, se înșcepă cu observațiunile necesare spre a se supune din nou șeseriloru cantonale.

Presiedintele federațiunii, carele reprezenta republicii, este școlădatu de ministeriulu cantonulu în care are șesiedința capitală a republicii (*). Pentru șafaceri și relațiunile șterșca elu are de limba oficială limbă franceză; de pentru relațiunile de correspondința cu cantônele se servu cu limbă germană; în acestu diu urma șesep limbă franceză este facultativă.

Mergendu cu ștudiu mai departe vomu mă descoperi unu roșogiu și mai admirabilu. Cându vine casulu că se corespund guvernale cantonale între ele pentru șafaceri de reciprocitate, șes autorități mai inferioșe (precum primari, comisari de poliția, tribunale), și casde acestea sunt de naționalități diverse, correspondințele se adresa în limbă șositata școlu de unde parcedu, și responsariile se primoscu egualmente în limbă celoru ce le facu. După această noima, deca unu jude de instrucțiune și unu procurator are înainte șu individi cari vorbesca diferite limbi, primescu întregatoriile în dialectele respective ale partiilor și se alțura la dosariu fara traducțiune șpecială.

Eta pe șcurtu mecanismulu limbelor și naționalităților în Helveti'ă! Eta midicôșă înșenșe de a se itieloge între șine popôrele, care voru se traiesca în adeverată fraternitate! Eta modulu de a avé o paon și o armonia perpetua și de a ajunge fara pedica la desvolțare națională, la libertate, la gloria, la civilitășine și fericitie. — G. Sionu.

Bugetulu

pentru țierele de sub corôna Ungariu pr an. 1868. (Urmare.)

X. Ministeriulu comunicațiunii și alucloriloru publico, 251.000

* În Helveti'ă, capitală de șesiedința se șchimbă alternativu în trei opide principale: Zurich, Bernă și Bâle. —

Ofițe pentru edificările statului	281.000
Construcțiunea căilor:	
(Manipulațiune 78.500 fl., conserarea 1.803.000 fl.)	1.881.500
Construcțiuni idrotehnice:	
(Manipulațiune 31.500 fl., conserarea 138.000 fl.)	169.500
Pensiuni:	
(Ofițiali pentru arhitectura statului 67.000 fl., construcțiunea căilor 5.000 fl., construcțiuni idrotehnice 1000 fl.)	73.000
Suma	2.556.000

XI. Ministeriul pentru agricultura, industria și comerț.

Diracțiunea centrale	158.000
Scopuri și școli de agricultură:	
(Reducerea agriculturii 56.000 fl., școlă de agricultură din Kaszhely 22.000 fl., școlă din Dobritza 16.000 fl., pentru școlă ce se va infundă în Hradec 1000 fl.)	86.000
Capitanatele munte-nistice	60.000
Institutul geologic	24.000
Post'a (deficit)	10.000
Telegrafulu (deficit)	73.000
Sierbitiulu sanitaru în portu și pre mare	27.000
Pensiuni:	
(Diracțiunea centrale 2000 fl., capitanatele munte-nistice 12.000 fl., sierbitiulu sanitaru în portu și pre mare 7000 fl.)	21.000
Suma	458.500

XII. Ministeriul cultelor și alu instrucțiunii publice.

Diracțiunea centrale	239.000
Scopuri eclesiastice:	
(Biserica gr. est. 110.000 fl., biserică prot. conf. ang. 30.000 fl., biserică prot. conf. helv. 50.000 fl., biserică gr. orient. 80.000 fl.)	273.100
Scopuri școlastice:	
(Directorii școlilor ceronă 21.000 fl., consilierii de școlă 4000 fl., ajutoarea și conserarea școlilor 235.000 fl., stipendii și alte spese pentru școlă 69.000 fl., spese de patronat și diverse 1000 fl.)	330.000
Instrucțiunea publica:	
(Școlă populari 200.000 fl., mai multe institute maghiare 50.000 fl.)	250.000
Pensiuni:	
(Diracțiunea centrale 2200 fl., directorii școlilor ceronă 1700 fl., consilierii de școlă 6300 fl., institute și școlă diverse 3800 fl.)	14.000
Suma	1.111.000

XIII. Ministeriul de justiție.

Diracțiunea centrale	223.000
Afacerile justitiie:	
(Tabla septemv. 255.000 fl., tabla regescă 295.000 fl., tribunulu supremo ombialu 48.000 fl., tribunulu supremu alu Transilvaniei 28.000 fl., directoratulu canalor regali 27.000 fl., tablele districtuale 92.000 fl., tribunalele comitatene în Transilvania 540.000 fl., tribunalele cambiali de instanță 1 153.000 fl., capitanatele munte-nistice districtuale 25.000 fl., tribunal. de presa 26.000 fl., casele correctionali 630.000 fl., recerțiuni pentru reformarea tribunalelor 120.000 fl.)	2.240.000
Cartile fonduarie	160.000
Pensiuni	300.000
Suma	2.923.000

(Va urmă.)

ROMANIA.

Belle comme un ange, semblable à sa mère, couronnée, comme elle, d'une auréole lumineuse, enveloppée dans son triangle qui lui couvrait ses antennes électriques, la fière Roumanie, douce et calme, répondait par un sourire dédaigneux à ceux de ses accusateurs qui voulaient la décrire, leur disant: Je suis une des filles aînées de Rome, la seule qui ait rempli ma mission primitive en recevant le choc terrible des barbares et qui empêchât d'envahir l'Occident, la seule enfin, grâce à mon culte, qui soit restée tolérante.

Aceste cuvinte, pe care le aruncam în mildoculu unei adunări politice mi-au inspirat, revenindu la colțul mea, ide'a de a responde

atacatorilor premeditate ce presa straina de unu timp îndelungat aruncă asupra Romaniei.

Presa maghiara dote cea d'antea semnalulu intoleranței și disordinii; presa viennese a urmat și după densă la presa francă compesante, deschisă colonele sale loviturilor inverșinate, uitându cătu de multu dătoră a sustinere pe o sora minoră înca, și pentru care Franța faceuse atâtea sacrificii, versându chiaru sângele copililor sei.

Ce voies dar' acestă diaristică torbata? Ce scopu și propunese? Stergeres politico-nacională a României? s'eu încorporarea sa la unu altu stat pentru despagubiri teritoriale? s'eu în fine retragerea omenilor politici ai guvernamentulu actualu?

La casulu astoiu răspundem: nu se mai stergu nationalități. La casulu s'eu doile adugem, ca amalgamarea poporelor eterogene nu mai constituă o putere; la casulu s'eu treile protestam, dovodindu, ca principalele nomai de la 89 împreună cu omenii ei, salva natiunile și interesu stătele.

Ori orse altă ar' fi fostu tîntă, n'a reșisit și Europ'a astadi este convinsă, ca numai calomni'a a servit de base la stăerile preseii astu diu.

Nu suntem din acelu, cari flatăza guvernule, nu și de parte de noi a curteni; putem mai bine dice, ca am luptatu în contra acestora barbati, cari guvernare astadi țieră, dar' ore pentru anticipat personale dătoram a ascunde lumina s'orelui? Atunci am încetă de a mai crede la existență unui Dieu.

Feptele vorbesc facisii, și nimine, man'a pe cugtu, nu p'ote negă ceea ce vede.

Nu vomu intra pe terenulu discușiunii, fică Romei n'are nevoia de apărare, datoram numai a dice defaimătoare pre ea: „Cales ce ai apucat este o cale greșită și merită a primi mai curendă s'eu mai tardiu o desmintire oficială; ca ci noi cunoșcemu sorigintele v'ostre, ca este unu otrăvitorie și nu adaptă pe nimine și căca cum:

Europ'a surprinsă prin actulu dela 11 Februaru a bine vedutu, ca acestă țieră este plina de viață, de voință și de putere, și ca unica în felulu se'a scituă fara versare de sange a destronă pe domnitorulu ei, alu trece grănită și a remanē liniștită pe timpul de trei luni administranduse prin guvernulu seu provisoriu, prohiabat de densă.

Acetă țieră, un diu interesat, este merită a servi de faciu Orientulu: Eu Angli'a am interesele mele finantiale și comerciale; Eu Franța perditu supremăția mea, ca ci politica mea dominatrice devenis un cultu pentru Principate; Eu Austri'a mi creștinu din s'eu Piemont și am nevoia de unu vecin pacinic; Eu Rusi'a nu mai potia nimine, în desiert voia acit'a evenimentu de ortodoxie, și astu mai o ciocni de decutu mine, și qu'il' loru portă crucea în cioc.

Diou dar' nu strigatu totu, acetă omen' turbatoriu, cari prinda pe principii în p'otulu loru; diocș acetă îndrăsnit, și nu se voru opri școlu; mai bine ca boierii și ca parvenitii, cu densă totdeauna vomu domina situațiune și vomu fi stapanii țierii! Daru Dieulu Romanilor nu voi asis și boierii, cari se uniseră cu omenii independenții spre a restaură pe Caza, fusera la rodulu loră asv'ertii de natiune, care p'rieșcu, ca lupulu și șchimbă perulu, dar' nu și naravulu. Boierii voiesu umilirea țierii, liberalii redicarea ei; lupt'a f'ă mare, dar' adevăratu invinse pe întinerecu, sfărâmandu portile infernulu, adică ale sclaviei.

Cine dăra din ambele partide a bine meritat dela patria? Boierii au venit la putere pe dat'a după venirea principelui Carolu; adunarea natională fică loră, rabdă multu timpu și fini prin a i gonii din sinulu seu, a rugăndu unu votu de blamu și de neîncredere; principelu resistu oredindu, ca țieră este eu ei, dar' f'ă desmăgita f'ortu creștinu, și partita adevărată dia natională mosconi pe guvernamentulu boieresc.

Venires acestora omenii la putere f'ă semnalata prin programu ce prezentă adunare, programu mărșit, ca ci copinsulu ei eră: Țieră și tronulu. Adunarea aplaudă acetă decisiuni și ceru a merge la cas'a sa.

Prima fapta a ministeriulu f'ă de o eșecutiu cu esalitate, cu diu un santiașu, voturile oameri, între care eră și alungarea vagabundilor.

Aici se așteptă boierii, aici le pandeau cio-

colii; „susu pe ei” au strigatu ambi tovarosi, acetă omenii sunt intoleranți, acetă barbati vedu țieră, apucătorile loră nu voru alina protecțiunea poteriilor garantie; diocș Kozsi, ei sunt tradatori, venditori și altele, uitădu calomnitorii, ca acetă barbati au suferitu esalitu, au crescutu în școlă ca mere a suferitorilor și ca s'au adaptat la işvirele cele sanre ale libertății prin cunoscută ce se legasera cu omenii cei mai eminenti din sinulu 48. Dăra trebuie se cadis, le trebuie victime, Boierii și ciocoi școlu bine, ca remanendă acetă barbati la putere nu va fi lesne și d'obori, ca ci ei voru fi consecinți principiorulu loră și voru insită pe poporulu romanu la rugulu ce i este desemnătu.

Eaș pentru ce s'ă organizatu chiaru pe taremulu Romaniei o diaristică aslu de ostila loră și de insultătoare țierii! Eaș pentru ce guvernulu f'ă silitu a d'olice o adunare, care veni amenințându chiaru la deschiderea sa. Alegeșre dovodeșca decu țieră a fostu cu ei, și decu intrigile și banii au pututu oropme pe poporulu romanu.

Dăca Europ'a ar' fi scituă a ceti bine romanesci ar' fi bine enocostat pe omenii opusinei, t'ote cele ce se scriu statu prin „Țieră” astu și prin presa straina nu ar' fi misocut, inșe ignoranță ce s'ă statu de țieră ca tu și de omenii ei a facutu se cadis la curs.

Presa indigenă versu veninulu seu asupra guvernulu, dăra escamindu pe persoane, care facu acetă sistematică opusetiune ce vedem? 1) vedem pe totu omenii, cari au ospetatu cu strainii, care au d'antiatu cu ei pe timpul ocapitanilor militari; 2) pe totu omenii, cari greșu sistemulu treacutulu și alu stipendiilor; fara a voi a recunoșca crimele comise la Craiova, Ploiești și București și netiderea politico-socială a unor omeni, care au creștinu la onestitate și patriotism și care astadi din fondulu esalitiulu blastemă momentala credințulu loră.

Eaș dăra, cari omenii ataca guvernulu actualu și cari vinu a lovi libertatea; prin acetă putemu vedu puterea ministeriulu de adi; dăca elu ar' fi v'oitu se f'ă personalu, este neajutoru n'ar' fi facutu loră, inșe barbati puteri despretuiesc acetă accusii demurandulu, ca nu se temu de nimine și ca țieră este un densii.

Cine dăra, întrebamū erăș, este venditoriu și tradatoriu? Liberalii cari lupta prin lapte în contra osomnitorulu, s'eu pretinș aristocratii, care neșindu indestalita cu cea ce se scriu în „Țieră” mai tramite și corespondinția la dinarele straine.

Cine nu este orb, vede. Cine nu este strdu, aude. Ei bide, nu ve este de ajunat treacutu umilitoriu alu domnitorulu ordonate de alții; nu sunteți înca tamsodii de bol'a guvernamentulu personalu, pe carele totu voi l'ati derimat d'andu man'a liberalilor! Ce voiti astadi, a reveni la putere? Acetă nu se mai p'ote, ca ci ai fostu cei d'antii chemati și treacutu nu v'ă investitu nimicu, unu absolutu nimic. Lasati pe barbati de adi a guvernă și a dice înținea la portulu cuvenitu. Vedeti bine, ca chiamarea loră este providentialu, nu injunghiat pe mam'a, prostițand'u în facia Europei, ca ci densă v'ă n'atritu și ve nutreșce.

— Crediți ore ca straiși v'aplauda? Decepțiune, noi cari traimu cu ei, scimū mai bine; ei vedu bine, ca numai intriga' face puterea v'ostă, și ca nu poteti nimicu asupra țierii, dar' ei strainii ve leu banii vostri ci profia spre a conspira în contra patriei v'ostre cu ajutorulu v'ostă!!! —

Vă poclisitu anim'a de d'arere pentru alungarea vagabundilor, dintre care eu mai multu erau romani din Transilvania și voi îi preschimbatu în jidani, ignorandū pe romani și ascundū pe guvernulu intolerant. Diocș m'ose'a, mai bine unu jocu mai f'arac, spaneti puri și simplu; voimū puterea cu ori ce pretiu, ca ci asis am crescută, și atunci ve voru responde aplaudandū: Bravo, astadi sunteți sinceri! Pentru ce dăra oferiti atate critice preseii straine, pentru ce cheltuiti atati bani pentru publicarea loră; mai bine ar' fi se dedicat cu acetă banii școlu și statellu vedu usăra statu pe comuna estu și pe guvernulu.

Er' voi dela presa straina, cari lupta banii romanesci, indiesertu arnucati cu tina asupra unui guvernulu nationalu, elu estu cu țieră și țieră este o densulu. Mergeti mai bine a spriji apararea consulu Irlandiei și boicinat încorporarea Poloniei și nu totu strigati, că Roma-

